

**Nwa' wvù Baul to saŋεε ̂ kentaashε
 ke
 Efesus
 Fiεε fì nu ̂ Nwa' wvu Efesus
 wvun e**

Nwa' wvun to saŋ Baul, waa ntum Jisos fô bonyii bo mbee le bo ̂ kelaante kè Efesus e. Ekołe ke fiεε le fì nu ̂ Nwa' wvun e nu nseyse wvù Nyo' to seyseε le wen nu ke ebaance mwεεm mvunciim mvu fowe bô mvu fokuse egεε ̂ Jisos ɛkuse. Baul nu ε ncle no fì to ghaneε ε bonyii se no nu yî kentaashε le bô bo Nyo'. Wvú nu ε duŋce no Nyo' Tata to cawεε bonyii bew, lεeshe bibefε bibole fele yî Jisos Klistu wvù Waa we le, bô no wvú to geε nciise we yî bó le wvù ̂ nu Keyoy ke Yuule. Wvú nu ε duŋce jé le jé le no kentaashε ke bonyii bo Nyo' le nu wee mwaan yî Klistu le.

Bikuu bi mwεεm e ̂ Nwa' wvun e

1:1-2 Kenkewce

1:3-3:21 Ntaŋ wvù Nyo' to keŋke fô Klistu le noo fô kentaashε ke bonyii bo mbee le

4:1-6:20 Nshii bonyii bo Klistu le wvu fwε

6:21-24 Kemεse

¹ Efesus nu me wvù Baul, waa ntum Klistu Jisos yî nkɔŋ wvù wvu Nyo' le.

Me nsaanke Nwa' wvun fô bonyii bò ̂ nu bo Nyo' le bo Efesus bò leeme yî fiεε le fimwaan yî Klistu Jisos e.

2 Nyo' Icee wesebeene bô Tata Jisos Klistu ebuw ben, ebvuu enya ben bô nyεkeey.

Mbuwma wvù fici biyoy bi bonyii bò nu ε taashε yî Klistu le

3 Mbense enù fô Nyo' wvù è nu Nyo' wvu Tata wesebeene wvù Jisos Klistu, bvuu nu Ice le. Wvú nu ε buw beene bô mbuwma tfuu wvu woŋ wvu we le wvù fici biyoy bisεεbeene njefo beene nu ε taashε yî Klistu le. **4** Ε Nyo' se keenu keebom woŋ nu ε wvú to caw wase beene le beene etaashε beene bo Klistu, eyuule, nu se nlom ê wvú εjise. Yî keŋkoŋen kew e, **5** nu ε wvú to seyse wase keeke ejo beene le è nu boom bew fele yî Jisos Klistu le. Wvú to ge nonen, bii fιεε fi wvú to gomte le fí enù le. **6** Ε ε to nu wvu le mbense egεnè ê wvú yî mbuwma we wvu baay wvù wvú nu ε nya ê beene εcici fele yî Waa we wvù nu fitele fiew e. **7** Wvú to sum beene can ngeω e ε è nu bô εlεmε ke Waa we wvun e. Fì nu le, wvú nu ε leeshe bibefε bisεεbeene, bii mbuwma we wvù kuuke naa baay e, **8** wvù wvú tfuwεε lo yî yese beene le. Wvú to ge nonen bô bvufee bvucii noo nkpawacε we tfuu. **9** Nyo' nu ε ge wase beene ε kιεε fιεε fi wvú gomte fi to shee nu ê kenyile le. Wvú ge bii fιεε fi jee wvú le no wvú to seysεε keeke ege fele yî Klistu le. **10** Wvú to seyse le kefew nu ke edioo ε to wase ε kocεn é wen ebaancε mwεεm mvunciim kεnεε è nu mvu fowe, kεnεε mvu fokuse, egeε è Jisos εkuse. **11** Ε nu tεn nje Klistu wvù Nyo' to

1:3 2:6; 2Kol 1:3 **1:4** 5:27; Jon 15:16; 17:24; 2Tεs 2:13 **1:5**
 Jon 1:12 **1:6** Mat 3:17; Lum 5:2; Kolo 1:13 **1:7** Kolo 1:13-14;
 Efε 2:13; Lum 3:25-26; Kolo 1:20; 1Jon 5:7; Efε 2:7 **1:9** 1:22; Kolo
 1:16, 20 **1:11** 1:4; Lum 8:28-29

cawee bese keenu bonyii bew. Wvú to caw no wvú to seysee wase ε è bεe lo bii ηkpawce wvuwe le kε leŋleŋ no wvú ké no gee mwεem mwew mvuncium bii ntaŋ wvuwe bô ηkon wvuwe le. ¹² Fí to nu nonen, wvu lε bese bò to nu bonyii bo fwe keegεe bvufee yî Klistu le ke eceè nce wvù egeè ε bvukukε bvu Nyo' le yen'yî, ε mbense gene ê wvú. ¹³ Ben ten to nu ε taashε yî Klistu le seke ben to yuwεe diεw yi kecεey yî è nu saaka wvù jee wvù to toε bô mboyma fô ben e. No ben yuwεe nonen, mum lese fitele yî Klistu le, ε Nyo' ge nciise we yî yene le wvù è nu Keyoy ke Yuule kè wvú to kawee bonyii dvú. ¹⁴ Keyoy ke Yuule kin nu ketfuŋ ke bvushεw bvù beene nu ke ekeŋke le. ε beene nu ke ekeŋke seke Nyo' ε mεse ε sum bonyii bò è keŋke wvú yî ηgew kebefε le. Nonen, é bvukukε bwew eyen'yî ε mbense gene ê wvú.

Ε Baul nya keyoone ê Nyo' fô bonyii bo Efesus e

¹⁵ Me nu ε n'yuw wase εkumε fitele fi ben nu ε lese yî Tata Jisos e, noo keŋkoŋen kè ben keŋke fô bonyii bocii bò è nu bo Nyo' le. ε neε fieε fi ge, ¹⁶ é me ηké ndioo mbunlee no ηkumi ben ê bunle yεm e. Me ηke mbaa enlu wase keenyaa keyoone ê Nyo' εkumε ben ke. ¹⁷ Me mbunlee le Nyo' wvù nu wvu Tata wesebeene wvù Jisos Klistu, Nyo' wvù nu Icee bvukukε, enya ben bô keyoy ke bvufee le, eyene εjise εyene ε ben ekiεe wvù ntay. ¹⁸ Me mbvuu mbunlee le wvù eyuuse bvufee bvunen é ben ekiεe fieε fi ben taale fwe yî dvú le, fi è nu fi bô

to teñee ben nje fí, ebvuu ekiëe bvukukë bvü baay bvü bvushëw bvü bonyii bò è nu bo Nyo' le. ¹⁹ È me mbvuu mbunlee lë Nyo' eyene bvufée bvunen è ben ekiëe mvuñgay mwew mvù fele mvuñgay mvunciim. È nu mvuñgay mvun mvù wvú lemte dvú fô beene bò nu ε lese fitele yî ye le, ε è nu mvuñgay mvu baay. ²⁰ È è nu mvuñgay mvudvu mvun mvù wvú to lemee dvú bvuse Klistu yî kpwe le, bense wvú shike è ebo kew ke εcεey e woñ wvu we le. ²¹ Klistu kuuke fele naa lo mwεem mvù saake fowe mvunciim noo bvunfon noo mvuñgay noo bvukukë bvucii. Wvú bvuu këñke diee dì kuuke fele naa lo εdiee εcii yò bó teñe bonyii dvú. Ke wvú nu nonen ε è nu ke yî kefew kin e maañ kε. Wvú nu ke enu ke nonen kefew kè too le. ²² Nyo' nu ε gεe mwεem mvunciim è wvú ekuse, ε bvuu ε gεe wvú le wvú enù εkolε ke fiεe ficii fi kentaashë ke bonyii bo mbee le. ²³ Kentaashë ke bonyii bo mbee le kin nu ye Klistu. Klistu ε mum ε yñsen yî kentaashë kin e kí ε kocen, ε è nu wvú wvù gee ε mwεem mvunciim yñsene kocine è jé le yicii.

2

*Nyo' to nu ε taashë beene bo Klistu bvuse yî kpwe
le*

¹ È to nu fwele, ε ben nu bonyii bò nu ε kpwe wase è keyoy e nje bojay bonen bô bibefε, ² bì ben

1:19 2Kol 13:4; Kolo 2:12 **1:20** Lem 2:33; Kolo 3:1 **1:21**
6:12; Lum 8:38; Gal 4:8-9; Kolo 1:13, 16, 20; 2:9-10, 15, 20 **1:22**
1:10; 4:15; 5:23; Mben 8:6; Kolo 1:18; 2:19 **1:23** 2:16; 4:1-16, 25;
5:30; 1Kol 12:4-11, 27; Kolo 2:19; 2:14, 18; 4:1-6; Kolo 3:15; 3:19; 4:10
2:1 2:5 **2:2** 6:12; Jon 12:31; 14:30; Lem 26:18; 1Jon 2:16

to cee gee le. Ben to cee bii ε è nu je yì bonyii bo yì woŋ wvun e cee, bvuu bii nfon mvuŋgay mvu yì fwefwe le. Σ nu wvú keyoy kekiε kè lemte keseen yì bonyii bò temyi bikuu bô bo Nyo' le. ³ Σ nu kε tεn no beene bocii to shee cee. Beene to cee gee mwεem mvù nyam ye yì ηeyte shieele, bii mwεem mvù nyam ye bô boŋkpawcε bosεεbeene gomte lε beene egeè. Beene diεwε bonyii bo boyuum to nu wase lo bonyii bò shém effuuke Nyo' bô bó, kε lεŋlεŋ diεwε no wee wvu wum tfuu nu. ⁴ Geenεn Nyo' wvù nu ε yinjεn bô shen fô beene le to nu ε kon beene baay, ⁵ taashε beene bo Klistu bvuse yì kpwe le no beene to nu ε kpwekεn wase nje bojay bosεεbeene. Nyo' to boyse ben ε è nu nje fitele fiew fi jee. ⁶ No wvú to taashεε beene ε bo Klistu Jisos bvuse yì kpwe le nonεn, mum bense beene shike beene ε bô woŋ wvu we le. ⁷ Wvú to ge nonεn wvu lε é ke edioo enu yì kefew kè too le, é wvú eduŋcε mbuwma we wvu baay wvù ε nulo wee saa efewsen kε. Mbuwma wvun nu ε wvú ε duŋcε wase ε beene nje fitele fiew fi jee fele yì Klistu Jisos e. ⁸ Ben ekeè lε Nyo' to boyse ben ε è nu nje fitele fiew fi jee fele yì fitele fi ben to lesεε yì Klistu le. Kε fifin nu ε è to ge ben kε. Σ nu nnya Nyo'. ⁹ Kε è to nu nje lemme dimew dì wee to lemεε se kεŋkε wvu lε wee mvu ke enε esaale ye kε. ¹⁰ Fiεε fi nu, nu lε beene nu no bô nu nεn, ε è lem Nyo' bô εbo kew. Wvú nu ε taashε beene bo Klistu Jisos ε ge beene ε no nu

2:3 5:6, 8; Lum 1:28; Kolo 3:6 **2:4** Lum 8:39; 9:16; Jεm 5:11

2:5 2:8; Lum 3:24; 6:13; Kolo 2:12-13 **2:6** 1:3; Kolo 2:12; 3:1

2:7 1:7; Lum 5:20 **2:8** Mat 20:15; Jon 4:10; Lem 15:11; Gal 2:16

2:9 Lum 3:28; 1Kol 1:31; 2Tim 1:9; Tay 3:5 **2:10** Tay 2:14

bonyii bo bof ε , wvu l ε beene elemtè dilemme dì jee dì wvú to seys $\varepsilon\varepsilon$ wase ε è b $\varepsilon\varepsilon$ lo l ε è nu dì beene nu ke ecee lemte le.

Dikfuu di dif $\varepsilon\varepsilon$ nu wase wee mwaanj yî Klistu le

11 Ben bonyii bò yaa nu k ε kfuu di Bojuu le, ben ekumyì f $\varepsilon\varepsilon$ fì ben to shee nu fwele. Bojuu bò tenje bikuu bibole l ε bowen nu bonyii bò bó nu ε tfuse yew, to tenje ben l ε ben nu bonyii bò nu ntffuse. ε ntffuse wvu yew wvun nu f $\varepsilon\varepsilon$ ε bô gee k ε ε nu yî ye wee le bô can. **12** Ben ekumyì l ε è to nu sekek ε , ε ben yaa k ε ŋke f $\varepsilon\varepsilon$ keege bô Klistu k ε . K ε ben to nu ente jo εŋgok ε ke bonyii bo Nyo' le bò è nu bo Islael k ε . K ε ben to k ε ŋke f $\varepsilon\varepsilon$ keege bô moŋkan mo ŋkawma le mò Nyo' to gbwole bô bô k ε . Ben to nu k ε lo finen yî nsh ε le f ε n yaa k ε ŋke f $\varepsilon\varepsilon$ fimew fi ben taale fwe yî dvú le k ε , yaa kee t ε n Nyo' k ε . **13** Geen ε n, yî keseen e no ben nu ε taash ε wase ben ε bo Klistu Jisos, ben bò to shee nu ncejole fô Nyo' le, nu ε wvú ε jo wase ben ε to dvú nceencee fô wvú le fele yî elem ε ke Klistu le. **14** ε nu wvú wvù Klistu keb $\varepsilon\varepsilon$ wvù nu ε to bô ny ε keey fô beene le. Wvú nu ε ge wase Bojuu bô bonyii bò yaa nu k ε Bojuu ε tu wee mwaanj. Wvú nu ε bvusse kembew ke keŋgaws ε n e k ε è nu kemban ε n k ε se shee nu $\hat{\varepsilon}$ beene enteleŋ. **15** Wvú nu ε nya ye ye ε kpwe keefiw ε s ε nci bô mw ε em mvù nci duu l ε bô egee keenu bonyii bo Nyo' le. Wvú ge non ε n wvu l ε wen etaash ε wee tfuu yî ye le $\hat{\varepsilon}$ bô etu wase wee mwaanj

2:11 Lum 11:17 **2:11** 5:8; Gal 5:6; Fili 3:3 **2:12** Lum 9:4;
1Kol 15:19; Kolo 1:21-22; 1T ε s 4:13; 2:19 **2:13** 2:17; 3:6; 1:7; Gal
1:4 **2:14** 2:16; 4:3; Kolo 1:20; 1:23; Lum 10:12; 1Kol 12:13; Gal
3:28 **2:15** 2Kol 5:17; Kolo 2:14

wvu fwε yî bvudvuu bvu bonyii bo bofεε le. No wvú ge nonεn, ε mum ε to bô nyεkeey. ¹⁶ Kpwe ye yî kentam e nu ε taashε dikfuu di difεε ε to dvú fô Nyo' le yî ye le yimiaanj, ε mum ε yu kembanεn kebole yî kentam e kí ε ka. ¹⁷ Wvú to nu ε to fewcε saaka wvù too bô nyεkeey ê ben bò to nu ncejole, fewcε tεn saaka wvudvu wvun ê bonyii bò to nu nceencee. ¹⁸ Ε ge wvú beene bocii ε se kεŋke je keeto fô Nyo' Ice le fele yî Keyoy e kemwaanj. ¹⁹ Nonεn, kε ben bεε botolo kεnεε bonyii bò bεke lo kε. Ben nu wase boom bo woŋ e ben ε bonyii bò è nu bo Nyo' le, nu tεn bonyii bo yew e bo Nyo' le. ²⁰ Ε yew yin nu ε bō bom yî kenffuy kε è nu boom bo ntum e bo Jisos e bô bonyii bò teete bontum bo Nyo' le, ε Klistu Jisos kebεε nu tε di buu di yew yidvu le. ²¹ Ε nu yî ye le wvù yew yidvu nu ε taashε ε no kuu keeke eto enu yew yì yuule fô Tata le. ²² Ben tεn nu ε taashε ε yoo yî Klistu le, ε no nu bvudvuu bvù Nyo' cee fó ê Keyoy kew e.

3

Baul nu wee nfewcε fô bonyii bò yaa nu kε Bojuu le

¹ No Nyo' nu ε ge wase mwεεm mvun fô ben e nonεn, me ε mum ε no mbunlee fô ben e. Me wvù Baul nu yî ncaw e nje saaka wvu εkumε Klistu Jisos. Ε me nlemte ncaw wvun nje yene ben bonyii bò yaa nu kε Bojuu. ² Me ɳkpwaake lε ben nu ε yuw

2:16 1:23; Lum 5:10; Kolo 1:20-22 **2:17** Yεsa 57:18-19; Lem 2:39

2:18 3:12; Lum 5:2 **2:19** 2:12; 3:6; Ibu 12:22-23 **2:20** Mat 16:18; 1Kol 3:10-11; Mwm 21:14 **2:21** 1Kol 3:16 **2:22** 1Bi 2:5

3:1 Kolo 1:25 **3:1** 4:1; Fili 1:7; Kolo 4:18; Flm 1, 9

wase no Nyo' to nu ε caw me nya lemme le me ensee ê ben εkumε mbuwma we fô ben e. ³ Fieε fidvu fin nu fî to shee nu ê kenyile le ε Nyo' ε yene wase εjise εyεm me ε n'yεn. Me nu ε nsaj wase caan εkumε fî fô ben e. ⁴ Ε ben tanj lo, é ben eyεn fieε fî me ηkee εkumε kenyile kin kë to nu εkumε Klistu le. ⁵ Ε to nu fwele ε bô fanε yaa ege é εŋgokε ke bonyii le ke sekekε ekiεε kenyile kedvu kε. Keseen nu ε Keyoy ke Yuule ε dunçε wase ê boom bo ntum e bo Jisos e bò wvú to baleε le è nu bew noo ê bonyii bò teete bontum bo Nyo' le, bô ε kieε. ⁶ Fieε fidvu fin nu le bonyii bò yaa nu kε Bojuu nulo ebee saaka wvù jee le, é Nyo' enya tεn bô bô bvushεw bvù wvú nu ε gεε ê bonyii bew. Bô nu wase ye yimiaaŋ bô bô, ε ηkawma wvù Nyo' to geε fô Bojuu le nu wase tεn fô bô le no bô nu ε taashε bô bo Klistu Jisos.

⁷ Nyo' to nu ε baa me le me enfewcì saaka we wvù jee wvun. Wvú to bale nje fitele fiew fî jee fî wvù kεŋke fô me le. Wvú to nu ε jo mvuŋgay mwewlem dvú yí yεm e mum nya lemme din le me enlemtè. ⁸ Me mbaa ncim mbuy naa lo wee wvu caan ηgoo bonyii bò è nu bo Nyo' le kε. Geenεn Nyo' to nu ε nya kε mbuwma wvun ê me le me engeεn enfewcε saaka wvu εkumε bvukukε bvu Klistu le bvù yaa kεŋke ke kenfewsen ê bonyii bò yaa nu kε Bojuu le. ⁹ Wvú to nya tεn mbuwma wvun le me enge é bonyii bocii ekiεε ntaj kenyile ke fieε le kε Nyo' wvù bomεε mwεεm mvuncim to shee nyile yí ye le bilum e bilum e. ¹⁰ Ntaj wvun to nu le è nu ke

enu kefew ke keseen e, é Nyo' ege fele yî kentaashé ke bonyii bo mbee le, é bonceendaa bo Nyo' le bô biyoy bì kejke mvuñgay saake mondvuum mo fowe le, eyen bvufee bvü Nyo' le bvù nu lo jé le jé le. ¹¹ Wvú to ge fiëe fin bii no wvú to seysëe wase fonkew. É wvú ε ge wase fiëe fidvu fele yî Klistu Jisos wvù Tata wesebeene le. ¹² É nu nje ye wvù beene nu ε kejke je keetoo mbew Nyo' le yaa kejke ke nfan kënëe kemajen njé fitele fì beene lese yî ye le. ¹³ No fí nu nonen, me ε mum ε no ηkule lo can lε fo shem kpwe ben njé ηgew wvù me n'yene fô ben e ke. Ben nu ke ekejke bvujonjke bvudvu.

Ε Baul bunle fô bonyii bo Efesus e

¹⁴ É nu nje mwëem mvun wvù me ntumte εnvwuw è Icee wesebeene fwe, ¹⁵ wvù εdieu ε dikfuu dicii di fowe noo di fokuse nén'yi fô wvú le. ¹⁶ Me ntumte εnvwuw nlëke lε, bii bvukukε bwew bvù è nu bvü baay e, lε wvù enya ben bô mvuñgay fele yî Keyoy kew e, é mvú ege é mvuntelem mvunen etemyi. ¹⁷ Nonen, é Klistu emum ecee è mvuntelem mvunen e no ben leese fitele yî ye le. Me mbunlee ten lε kejkojen kenen etemyi diëwë kete kè cime gëj e noo diëwë yew yì bô bom yî kenffuy kè temyi le, ¹⁸ wvu le ben ε bonyii bocii bò è nu bo Nyo' le ekejke bvufee bvù è nulo é ben ekiëe kejkojen ke Klistu le kè nu fô beene le. Kejkojen kew fô beene le nu ε kí kejke mbuvu baay, kejke bvundee bô bvudefε baay, ε kí ε ley ten fokuse baay. ¹⁹ Me mbunlee le è nulo é ben ekiëe kejkojen kew kedvu

3:12 Lum 5:2; Ibu 4:16; 10:19 **3:13** Kolo 1:24 **3:14** 6:18-19

3:16 Kolo 1:11 **3:17** Jon 14:23; Efë 5:2; Kolo 1:23; 2:7 **3:18**

Kolo 2:2 **3:19** 1:23; 5:2, 25; 2Kol 5:14; Kolo 2:9-10

kè ghaake bonyii keekiee le, wvu le ben nulo enu ε ben ε yiŋsen bô fiεε fí Nyo' nu fí ficii. ²⁰ Beene emum ebenseè Nyo'. Ε nu wvú wvù nulo ege fiεε ficii bô mvuŋgay mvù lemte yî ye se beene le. Ε wvú nulo ege naa efey lo no beene biite kεnεε no beene nulo ekpwawce. ²¹ Mbense enù fô wvú le nje kentaashε ke bonyii bo mbee le noo nje Klistu Jisos yî kefew e kecii noo sekecii sε ɳka. Fí enù nonεn.

4

Bonyii bo Klistu le enù yî kentaashε le

¹ Nonεn, me wvù Baul wvù nu wee ncaaw nje saaka wvu εkume Tata Jisos, me nlεke lo ben le ben eceè nce wvù nu ε kocen wvù Nyo' teŋεε ben le ben eceè yî dvú le. ² Ben eshiwsè bikuu binεn, nù wεε, kuulè shém. Ben enù yî keŋkoŋεn e, yaa keŋke fitεle fí sεsene kε. ³ Ben emomtè naa ntay keenu kε yî kentaashε kè Keyoy ke Yuule nu ε to dvú fô ben e no ben cee yî nyεkeey wvù taashi bonyii le. ⁴ Ye Klistu nu yimiaaŋ, ε Keyoy ke Yuule nu kemwaan. Ε nu kε lεŋlεŋ no fiεε fí Nyo' to teŋεε beene le beene etaalè fwe yî dvú le nu tεn fimwaan. ⁵ Tata nu kε mwaan, ε mbee nu kε mwaan, ε nlese wvù bô leese bonyii ê joo nu kε mwaan. ⁶ Nyo' nu kε mwaan wvù nu Icee wesebeene bocii. Wvú nu ê we jo mwεεm mvunciim, lemte yî beene le bocii, nu tεn εnte jo beene bocii. ⁷ Fí nu tεn le Klistu nu ε buw kε wee mwaan mwaan beene le ε nya wvù bô ye nya bii

3:20 Kolo 1:29	4:1 3:1	4:2 5:2; Kolo 3:12-13	4:2 Lum 8:13; Gal 6:8; Kolo 3:9
4:3 2:14-16; Kolo 3:14-15	4:4 1:23; 2:18	4:5 Jon 10:16; 1Kol 8:6; Mat 28:19; Lum 6:3-4	4:6 1Kol 12:6
4:7 Lum 12:3, 6; 1Kol 12:11			

nfew we le ê mwet'en. 8 Ε nεε fιεε fi bō nu ε sanj ê Nwa' Nyo' le lε,

“Seke wvú to benεε gen we,
wvú to nu ε ge ε bonyii bò wvú to kooyεε no bii wvú
le.

Wvú to nu ε nya nnya ê bonyii.”

9 Keegay lε, “Wvú to nu ε ben gen we” nu lε la? Fí
duŋci lε wvú to nu ε yaw shii gen εkuse jo nshe.

* 10 Nonεn, wvú wvudvu wvù to shiilee to fokuse
nu ke ten wvú wvù to benεε fey naa lo εbulε kecii
gen ê we, wvu lε wen eyiŋsen mwεεm mvunciim
é mvú eyiŋsen ekocen. 11 Ε nu ke wvú wvù to
nyaε nnyá ê bonyii. Wvú to nu ε nya ê bomew
lε bō enu boom bew bo ntum e, nya ê bomew bò
esenjε mwεεm mvú bō yuuke ε Nyo' jemyi, bomew
bò eghanè fewci saaka wvù jee wvù wvu Nyo',
bomew bò etaalè fô kentaashε ke bonyii bo mbee
le bvuu yεeyi bonyii. 12 Wvú to nya nnyá yidvu
yin keeseyse bonyii bò è nu bo Nyo' le dvú é bō
ekpwεntεn bò elemte lemme diew, yoote ye Klistu
yì è nu kentaashε ke bonyii bo mbee le, 13 ke
egεn ebuy kefew kè beene bocii ke enu wase wee
mwaanj yì mbee wesebeene le bō yì fιεε fi beene
kee εkumε Waa Nyo' le. Ε beene cee nonεn, é fí ege
é beene enu ε bō ε taw ε kocen ε mεse ε no nu wase
no Klistu nu kebεε. 14 Nonεn, beene saa ebvuu enu
ke diεwε boom bo caan e, bò kfuu n'yεeyi wvù la
dioo fele no njinsene bō bō ε bō gεne fwe tuu jim
ke diεwε fιεε fo fwefwe kale le ke. Beene saa ebvuu

4:8 Mben 68:18 4:9 Jon 3:13 * 4:9 Kenεε lε, wvú to nu ε yaw
shii to fokuse fen. 4:10 1:23 4:11 1Kol 12:28 4:12 1Kol
14:26 4:13 Kolo 1:28 4:14 1Kol 14:20; Ibu 5:13-14; Jεm 1:6

enu t^{en} di^{ew} bonyii bò bonyii bò ghane w^εentene lo eleele bò bò mbiay yì bò seyse le k^e. ¹⁵ Beene keŋke keesene fis^εbeene ε è nu kec^εey yì keŋkoŋen e, emum ekuu ê jé le yicci keeto enu di^{ew} Klistu le wvù nu εkolε keseεbeene. ¹⁶ Ε nu wvú wvù gee ε biba bi ye ye le bicii bì nu ε shfuwyε ε taashε yì ye le s^e kuu, yoote ye ye yì keŋkoŋen e no keba lemte diew lemme ε keba lemte diew ntay.

Nce wvu yvum bô wvu fwε

¹⁷ Yì keseen e, ê diee di Tata le nu ε me njomte keenjgay embvuu enciise lo ê ben l^e fo ben ebvuu eceè k^e di^{ew} bonyii bò maa Nyo' le k^e. Bonjkwawc^e bobole k^e no nu k^e bo εcici. ¹⁸ Bvufee bvubole nu bvu binjiwe le. Bó nu ncejole fô nce wvù Nyo' dunci le, njefo bò nu ε ma lo Nyo', ε è nu nje bò t^{emyi} bikuu. ¹⁹ Bó nu ε yum bikuu baay. Bó nu ε lese bikuu bibole εnte jo nnyen kenjaŋ, ε ye yibo yvwse k^e keegee dikfuu di nnyen e dicii. ²⁰ K^e fifin nu fiee fì bò to yεεyεε ben dvú εkumε Klistu k^e. ²¹ Me ηkee naa ntay l^e ben nu ε yuw wase εkumε wvú, ε bò ε yεεyi wase ben bò nu ε taashε bò wvú bò kec^εey ke εkumε Jisos. ²² Ben emum ebaa ye yi yvum yì ben to cee nce wvu yvum dvú yì nu ε befe wase nje mwεεm mvu nnyen e mvù ben to shee gee. ²³ Ben ecine é Nyo' eseysē bonjkwawc^e bonen é bò enu bonjkwawc^e bo bof^e, ²⁴ emum etfume ε è nu ye yi fie yì yene le yì Nyo' nu ε ge yì ε no fiesene wvù. Yiyin nu ye nce wvù looci nu kec^εey wvu teytēy bò wvù yuule.

4:15 5:2 **4:15** 1:22 **4:16** 1:23; 2:21-22; 4:13, 25; Kolo 2:19

4:17 5:8; Lum 1:21; 1Bi 1:14 **4:19** Kolo 3:5 **4:23** Lum 12:2

4:24 Keŋ 1:26-27; 2Kol 5:17; Kolo 3:10

25 Fí ε mum ε no nu lε, ben ecinε mbiay e, é wee ejemyì ε è nu kecεey è waa bwée njefo beene bocii nu biba bi ye yimiaaŋ e. **26** È wee ton'yi shém, é wvú no yεne fo wvú enε ege kebefε. Fo wvú ecinε é diuu esele ε wvú bεε ton'yi shém kε. **27** Fo wvú enya je é dewle eley jó kε. **28** È wee se coorjke bvucoŋ, é wvú cinε dvú no lemte ε è nu lemme dì jee bô can ye, wvu le wvú nulo ekεŋkε fíεε fí wvú efi tεn bonyii bò fuute dvú. **29** Ben eyenè fo njeme wvù samte ebuyte dew yene le. Wee ejemyì fíεε ε è nu fí jee fí nulo eyoo lo bonyii naa fεε fô bô nu, wvu le njeme we etoo ε è nu bô nfi fô bonyii bò yuuke le. **30** Fo ben egeè fíεε fí Keyoy ke Yuule ke Nyo' le eyuuke ɳkuŋ kε. Keyoy ke Yuule kin nu nciise Nyo' yî yene le keeduŋce lε diuu nu ke edioo ε to ε kocen é wen emεse esum ben can ɳgew e. **31** Ben elan̄ naa lo mvuntelem mvù cewkene bô shém yì ffuuke noo shém yì ton'yεen noo waa noo keebeete bô εdiee ε bonyii noo mvuntelem mvù befe. **32** Ben ekεŋkè ε è nu kenje kè jee bô mvuntelem mvù jee fô wee noo wee le. Wee é ge kebefε bô wee, é wvú lεeshε enya è wvú ke lεŋlεŋ no Nyo' to feyεε yî Klistu le lεeshε binen bibefε.

5

Bonyii bo Klistu le eceè diεwε bonyii bo n'yuu le

4:25 4:16; Saka 8:16-17; Kolo 3:8-9 **4:26** Jεm 1:19-20 **4:28**
 1Tεs 4:11 **4:29** 5:4; Kolo 3:8; 4:6; Jεm 3:10 **4:30** 1:13-14; Yesa
 63:10; Lum 8:23; Gal 5:25 **4:32** Mat 6:14; 18:22-35; Kolo 3:12-13

1 No ben nu boom bo Nyo' le bò wvú kooŋke naa ntay, ben emum ebeŋenè wvú. **2** Ben eceè yí keŋkoŋen e ləŋleŋ no Klistu to koŋee beene nya ɛkolɛ kew fô beene le. Nnya ye yin to nu ncese ε wvú samte shfuuŋkene fô Nyo' le.

3 Mwεem ke diɛwε kenjaŋ bô nce nnyen tfuu noo ken'yee ejise yaa nu mvù bó eyuuke ɛkumε mvù ɛ ben ɛntelenɛ kε, njefo ke mvumvun nu mwεem mvù enù ɛ bonyii bò ɛ nu bo Nyo' le ɛnte kε. **4** Ke fí baa ekocen naa lo lε njeme wvù nyene bô njeme keyuŋ, noo yele di ɛcici ebuytè dew yene le kε. Ben enyaà ke ε ɛ nu keyoone ɛ Nyo'.

5 Ben ekeè lo kecεey lε kε wee wvù jaaŋke kenjaŋ, kεnεe wee wvù gee nnyen, kεnεe wee wvù yεele ejise, kεŋke keleŋ ɛnte jo bvunfon bvu Klistu le noo bvu Nyo' le kε. Wee ken'yee ejise kε no joo mwεem diɛwε nyo' we le. **6** Fo ben ebee ɛ wee elεe ben bô njeme wvū ɛcici ɛkumε mwεem mvun kε. Ben ekeè lε ɛ nu mwεem mvudvu mvun mvù kε ge ε shém Nyo' no ffluuke bô bonyii bò yaa yuuke wvú le kε. **7** Nonen fo ben etaashì ŋgoo ben ε boba bonyii kε. **8** ε to shee nu fwele ε ben nu bonyii bo ɛjiwe le. Geenɛn keseen no ben nu ε taashε ben ε bo Tata, nu ε ben nu wase bonyii bo n'yuu le. Ben emum eceè diɛwε bonyii bo n'yuu le. **9** Fieɛ fí n'yuu kε no too dvú nu nce wvù jee bô wvū teytey noo wvù duŋci kecεey. **10** Ben emom keekieɛ fieɛ fí jee Tata

5:1 Mat 5:48; 1Jon 3:1 **5:2** 3:17-18; 4:2, 15-16; 1Kol 8:1; 2Kol 5:14; Gal 6:10; Fili 2:2; Kolo 2:2; 3:14-15; Gal 1:4; Ibu 10:5-10 **5:3**

Gal 5:19-21 **5:3** Kolo 3:5 **5:4** 4:29; Kolo 3:8 **5:5** Lum 5:17

5:6 Lum 1:18; Efε 2:3; Kolo 2:4, 8; 3:6 **5:8** 2:3, 11-12; 4:17-18, 22; Kolo 3:7; Tay 3:3; Jon 8:12; Kolo 1:13; 1Bi 2:9 **5:9** Gal 5:22-23

5:10 Lum 12:2; 1TεS 5:22

le. ¹¹ Fo ben eleesè εbo fô mwεεm mvu εjiwε le kε. Ben ebvuusè lo mvú εmwa. ¹² Σ nu naa lo fiεε fi ker'wuumen e keejemyi εkumε mwεεm mvun mvù bonyii gee ê kenyile le. ¹³ Geenεn ε fiεε ficii fì n'yuu baa yî dvú le kε no yen'yi ε bó yεne fí le, ¹⁴ njefo fiεε ficii fì yen'yi kε no nu n'yuu. Σ neε fiεε fì gee ε bó se no gayte fiεε fimew le,

“Wo wvù leete, kamse!

Buyε yî kpwe le, é n'yuu Klistu ebaa yî yo le.”

¹⁵ Nonεn ben emum elεnè tomyi εkalε yî kemew e. Fo ben eceè diεwε biyuŋ e kε. Ben eceè ε è nu diεwε bonyii bò keŋke bvufee le. ¹⁶ Seke ben keŋke je keege fiεε, ε ben yεn le fo kefew kedvu efey εcici kε, njefo εdiuw yo keseen nu ε kebefε nu εkfuj baay. ¹⁷ Nonεn fo ben enù biyuŋ kε. Ben emomtε keekieε fiεε fì Tata kooŋke le ben egeè. ¹⁸ Fo ben ewuù mbvuum ε mó koole ben kε. Fifin nu fiεε fì beete lo bô bonyii. Ben enù ε ben ε yinṣen ε è nu bô Keyoy ke Yuule. ¹⁹ Ben eyemtε boŋkiee fô bikuu binen e bò buyte ê Nwa' Mbense le, noo boŋkiee bomew bo Mbense le, noo bò Keyoy ke Yuule nyaa ê ben e. Ben eyemtε nonεn bensee Tata ê myuntelem mvunen e. ²⁰ Ben enyaà keyoone ê Nyo' Ice kefew e kecii bô yî fiεε le ficii fele yî diee di Tata wesebeene wvù Jisos Klistu le.

Ntefe ê bokεnε bô bolemse

5:13 Jon 3:20-21 **5:14** Yesa 26:19; 60:1; Lum 13:11; Jεm 5:8

5:16 Kolo 4:5 **5:17** 1:17; Lum 12:2 **5:18** Brŋn 23:31-35; Lum 13:13 **5:19** Mben 33:2-3; Kolo 3:16-17; Ibu 13:15

21 Ben enya bikuu binen ê wee noo wee bii n'wvum wvù ben keŋke fô Klistu le. **22** Ben boke' bo bonyii le, ben enya bikuu binen ê bole' boneñ no ben nu ε nya ê Tata, **23** njefo diemsen nu εkolε ke kpwoon e, ke no Klistu nu εkolε ke kentaashε ke bonyii bo mbee le. Kentaashε kedvu nu ye ye, ε wvú kebeε nu wvù boysee kí. **24** Nonen boke' bo bonyii le keŋke keenya bikuu bibole ê bole' bobole yî fiεε ficii le ke leŋleŋ no kentaashε ke bonyii bo mbee le nu ε nya kew εkolε ê Klistu. **25** Ben bolemse, ben ekoŋkè boke' bonen ke leŋleŋ no Klistu to konεε kentaashε ke bonyii bo mbee le nya εkolε kew, kpwe nje kí. **26** Wvú to nya εkolε kew keege ε kentaashε kedvu eyuule no wvú to cukεε kí bô joo noo diεw ye. **27** Wvú to seyse kentaashε ke bonyii bo mbee le kedvu nonen wvu le wvú ejo kí yî ye le diεwε kpwoon wvù fomte nu se nlom, nu lemeleme yaa keŋke fiεε fimew fi befe ke, ε wvú yuule nu naa se fijay yî ye le. **28** Ε nu ke leŋleŋ no bolemse ten keŋke keekooŋkè boke' bobole ke no bô kooŋke yibo ye. Ε wee kooŋke kpwe, tu wvú kooŋke ε è nu εkolε kew. **29** Ke wee nu dvú wvù ké no bane ye ye ke. Wvú ké no nyanyi lo yí, bosene taale fô yí le ntay. Ε nu ke leŋleŋ no Klistu gee fô beene bò è nu kentaashε ke bonyii bo mbee le, **30** njefo beene nu biba bi ye ye le. **31** Ε nu fiεε fi bô to saŋεε ê Nwa' Nyo' le le,

5:21 Kolo 3:18–4:1; 1Bi 2:18–3:7; 1Tim 2:1-13; Tay 2:1-10; 1Jon 2:12-17 **5:21** 1Bi 5:5 **5:22** Kolo 3:18; Tay 2:5; 1Bi 3:1 **5:22** 1Kol 14:34-35 **5:23** 1:22; 1Kol 11:3 **5:25** 1:23; Kolo 3:19; 1Bi 3:7 **5:25** 3:19 **5:26** Lum 6:3-4; Tay 3:5; Ibu 10:22 **5:27** 1:4; 2Kol 11:2; Fili 1:10; Kolo 1:22 **5:30** 1:23; 1Kol 12:27 **5:31** Ken 2:24

“Ε nu nje fifin wvù diemsen nu ke ecine ice bô
bwee le,
enum etaashé bô kpweſe,
é bô bofée enum etu wase wee mwaanj.”

³² Fiee nyiime ente jo njeme wvun ε fí kuuke baay, ε me n'yene fiem lε fí jemyi εkumε Klistu bô kentaashé ke bonyii bo mbee le. ³³ Naa no me ncim njemyi nεn, wee mwaanj mwaanj ben e kεŋke keekoonjè kpweſe no wvú koonjke εkolε kew, é kpwoon tεn eyen lε wen enyaà n'wvum ē dweese.

6

Ntefe ē boom bô bocee boom

¹ Boom, ben eyuukè bo'icee bonen bô bobwee bonen e, njefo fifin nu fiee fi lεŋ fí boom bò nu ε taashé wase bô bo Tata kεŋke keegee. ² Nci Nyo' wvù gayte lε,

“Ε wvumtè ico bô bwoo”,
nu nci wvu fwe wvù kεŋke ηkawma fó. ³ Ε ηkawma wvudvu wvun nu lε,
“Wee wvù gεele nci wvun nu ke eyuw njoŋ,
ebvuu ece egen ncejole yî nshe le fεn.”

⁴ Bocee boom, fo ben egeè mwεεm mvù mvuntelem esaase boom bonen kε. Ben ekuusè lo bô ε bô kuu bô n'yεεyi noo ntefe wvù wvu Tata.

Ntefe ē bonfaw bô bonyii bò kεŋke bó

⁵ Ben bò nu bonfaw, ben eyuukè bonyii bò kεŋke ben yî nshe le fεn e, ben efanè bô bvuu wvumtè bô. Ben eyuukè bô le bô mvuntelem mvunen mvunciim no ben yuuke Klistu le. ⁶ Fo ben egeè

5:32 Mwm 19:7 **6:1** Kolo 3:20 **6:2** Dito 5:16 **6:4** Kolo 3:21 **6:5** Kolo 3:22-25; 1Tim 6:1-2; Tay 2:9-10; 1Bi 2:18-21 **6:6** 1Kol 7:22

nonen ke seke jise dibole nu yî yene le wvu le ye ejee bô ke. Ben egee è nu diewé bonfaw bo Klistu le bò gee è nu fiëe fì Nyo' gomte bô mvuntelem mvubole mvuncium. ⁷ Ben dioo lemte bô le, no lemtè bô njoñ ke diewé ben lemte è è nu Tata le, è è yaa nu ke wee wvu wum e ke. ⁸ Ben elemtè, kumyi le fiëe fì jee ficii fì wee gee nu è wvú nu ke ekënjke tén fiëe fì jee è Tata, këneè wvú nu nfwa këneè wvú yaa nu ke.

⁹ Ben bonyii bò kënjke bonfaw, ben ekënjkè tén bô è je yì jee le, yene fo ben ebemseè bô. Ben ekumyì le ben è bô bocii kënjke Cee Ëkolë mwaanj fowe, è fô wvú le nu è jëey jëey yaa nu ke.

Mwëem mvujem e mvù Nyo' nya è beene

¹⁰ Keemëese, me è no ñgayte è ben le ben eleemè temyi yî Tata le, eyeemè è è nu yî mvuñgay mwew mvu baay e. ¹¹ Ben etfume mwëem mvu jem e mvuncium ye le mvù Nyo' nya è ben, wvu le ben nulo eleem etum jem ben è bo dëwle è jé yicci yì wvú wëentene jó le. ¹² Ben ekeè le ke beene diuu è è nu beene è bo bonyii bo boyuum ke. Beene diuu è è nu beene è bo mwëem mvuncium mvù kënjke mvuñgay bô bvukukë, saake woñ ejiwé wvun e, mvù è nu biyoy bì befe bicii bì nu mondrium mo fowe le. ¹³ Nonen ben emum etfume mwëem mvu jem e mvuncium mvù Nyo' nya è ben, wvu le è ke edioo enu ëdiuw yò befe le, è ben eleem eteme no ben nu è ge wase fiëe ficii keeke eleeme temyi. ¹⁴ Nonen, ben emum eleemè temyi. Ben ejo kecëey

6:8 2Kol 5:10; Kolo 3:24-25	6:9 Kolo 3:25; 4:1; Jëm 2:1	6:10
Jon 15:5; 1Kol 16:13	6:11 2Kol 10:4; 1Tes 5:8; Yesa 59:17	6:11
Jëm 4:7	6:12 1:21; 2:2; 1Bi 5:8-9	6:13 Lum 13:12
11:5		6:14 Yesa

é kí enu diéwε kecaw e ε ben ε suu cin, ejo nce wvu teytey é wvú enu diéwε ketwaa le ε ben ε jise ε ban gvúw yene dvú. ¹⁵ Ben enù ε ben ε seyse keefewci saaka wvù jee wvù too bô nyεkeey fô bonyii le, é fifin enu diéwε bolaba bo jem e ε ben ε lese yî bikaa le. ¹⁶ Keebise fó, ben eleesè ke ε è nu fitele yî Klistu le, é fifin enu diéwε ηkεε jem e ε ben κεηke εbo. Ε nu fí fi ben nu ekoole bomvuun bò wee kebefε tfumyi ε ηguy bεεnci yî dvú le. ¹⁷ Ben ejo tεn mboyma wvù Nyo' nu ε boyse ben é wvú enu diéwε kefo ke jem e ε ben ε bon, emum ejo tεn nyo jem yì Keyoy ke Yuule nyaa yì è nu diéw Nyo'.

¹⁸ Yî fιεε le ficii, é ben ebunleè sekecii bii no Keyoy ke Yuule dunçi. Ben dioo bunlee no biite fιεε ficii fí ben shieele ê Nyo'. Yî fιfιε le é ben etaalè ntay, ebuuu ekuulè shém sekecii keebunlee lεke Nyo' fô bonyii bò è nu bo Nyo' le bocii. ¹⁹ Ben ebunleè tεn fô me le lε seke me ε ηake diuw wεm keenjeme, ε Nyo' nya kε me bô fιεε fí me njeme, ε me no njemyi sε nfan εkumε kenyile ke saaka wvù jee wvù wvu Nyo' le. ²⁰ Ε nu saaka wvudvu wvun wvù me nu yî ncaw e nje wvú diéwε wee wvù nu jise di Klistu le. Ben ebunleè wvu lε me ndioo enu keenjeme, ε me njeme no me ηκεηke keenjeme, sε nfan.

Ngayma

²¹ Tikikus wvù waa bwhee wesebeene shém wvù lemte tεn Tata le bô fitele fiew ficii nu esee fιεε ficii ê ben εkumε me, wvu lε ben tεn ekιεε no me nu, noo

6:15 Yesa 52:7; Lum 10:15 **6:17** Yesa 40:2; Ibu 4:12 **6:18**

3:14; Luk 18:1; Lem 4:29; Lum 15:30; Kolo 4:2-4 **6:20** 3:2; 2Kol 5:20; Kolo 4:4 **6:21** Lem 20:4; Kolo 4:7-8; 2Tim 4:12; Tay 3:12

fieε fì me engee. ²² Fifin nu naa fieε fì me ntumte wvú fô ben e nje fí, wvu le wvú eto ege é ben ekieε no bese nu, ebvuu eyvuwsε mvuntelem mvunen.

²³ Nyo' Icee wesebeene bô Tata Jisos Klistu enya ben nyεkeey bô kenkonjen noo mbee. ²⁴ Nyo' ebuw ben bocii bò keŋke kenkonjen kè yaa kaa ke fô Tata wesebeene wvù Jisos Klistu le.

**Nwa' Nyo' Moŋkan mo Monfɛm
New Testament in Noone (CM:nhu:Noone)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Noone

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Noone

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
5b12a3f8-7a2a-5b6f-b1da-1bf94b13fc2e